

Indsats og evalueringsplan for børns læringsmål og læringsmiljø Overordnede SMTTE for kommunikation og sprog

Sammenhæng

På hvilken baggrund og ud fra hvilken forudsætninger iværksættes tiltaget

Hvad kendetegner børnegruppen lige nu

Er der specifikke udfordringer der skal arbejdes med

Børn tilegner sig kommunikative færdigheder og sprog gennem samspil med forældrene, nære voksne og andre børn. Det centrale i det lille barns sprog tilegnelse er de nære voksnes tilgang og forståelse for at møde, opmuntre og spejle barnets behov og måde at udtrykke sig på. Her spiller kultur og social baggrund en rolle.

Barnets alsidige personlige udvikling har stor betydning for, hvordan barnet opfatter sig selv som et kommunikativt væsen. Det er derfor vigtigt at daginstitutionens læringsmiljø understøtter alle børns udvikling af sprog og kommunikative færdigheder uanset køn, alder, kulturel og social baggrund. Jfr. Den styrkede pædagogiske læreplan.

Kommunikative færdigheder starter som nonverbale og udvikler sig til verbale færdigheder, gennem samspil med voksne og andre børn. Sproget bliver mere og mere nuanceret og komplekst. Når barnet først er begyndt at sige ord og gøre sig forståelig ved hjælp af verbalsprog, tager det år at udvikle og forfine forskellige sproglige kompetencer som sprogforståelse, samtalefærdigheder, grammatik, ordforråd og at kunne bruge sproget til tænkning og læring.

I Daginstitution Sejs-Laven har i lege- og læringsmiljø som understøtter børnenes sproglige og kommunikative udvikling gennem nærvær med betydningsfulde voksne og de differencerede fællesskaber, barnet indgår i, både i vuggestuen og i børnehaven. De fleste børn tilegner sig sproglige og kommunikative færdigheder de første 5 år af livet og derfor har daginstitutionen en vigtig funktion i at understøtte udvikling af sprog og kommunikation.

For at sikre og følge op på børnenes sprogudvikling sprogvurderes alle børn i Daginstitution Sejs-Laven. Vi sprogvurderer når barnet er omkring 3 år og igen når barnet er 5 år.

Udvikling- og læringsmål

Herunder pædagogfaglige begrundelser

Hvad vil I gerne opnå ved tiltaget

Hvad skal børnene have ud af det

Hvordan ser I målet i forhold til de øvrige mål for børnegruppen/børnehuset – har det en sammenhæng dermed

1. At det enkelte barn oplever at sproget er et socialt redskab til at blive forstået og hørt, ved at kunne give udtryk for ønsker, behov, ideer og skabe dialog med andre mennesker i sociale fællesskaber.
2. At det enkelte barn udvikler sit sprog og kommunikative færdigheder mere og mere nuanceret, så tænkning og læring får de bedste betingelser.

Børns kommunikative og sproglige udvikling hænger sammen med de øvrige læreplanstemaer og mål i Daginstitution Sejs-Laven. Samspillet mellem barn / voksen og barn / barn, har en centralrolle i alle læreplanstemaerne.

Inklusion

Hvordan bidrager tiltaget til at fremme børns deltagelsesmuligheder i forhold til Sejs-Lavens SMTTE om inklusion

Alle børn skal have de bedste betingelser for at udvikle kommunikation og sprogbrug i de sociale fællesskaber barnet indgår i. De børn, der ikke udvikler sit sprog som jævnaldrende, er i udsat position for at blive ekskluderet for fællesskaberne i dagtilbuddet. Disse børn kan ikke give udtryk for ønsker / behov og har svært ved at indgå i dialog med andre. De initierer sjældent til samspil og samvær med andre og kan let komme til at stå udenfor leg og aktiviteter.

Vi voksne får en afgørende rolle i at inddrage børnene i fællesskaberne ved at positionere os i forhold til barnets kommunikative strategier.

Børn der ikke udvikler sit sprog som jævnaldrende kan have brug for ekstra tiltag, der stimulerer ordforråd, dialogiske processer og fokus på færdigheder. Her er tale - høre konsulent eller to sprogs vejlederen en vigtig sparringspartner.

Tiltag

Hvilke konkrete handlinger iværksætter I

Hvad indeholder aktiviteten

Hvor tit skal den gennemføres og på hvilke tidspunkter

Overvej ressourcen der anvendes – hvor mange voksne kræver det

1. At det enkelt barn oplever, at sproget er et socialt redskab til at blive forstået og hørt ved at kunne give udtryk for ønsker, behov, ideer og skabe dialog med andre mennesker i sociale fællesskaber.

Kommunikation gør det muligt for barnet at få tilfredsstillet fysiske behov og få kontakt med andre mennesker. Det lille barn lærer, at dets adfærd påvirker andre gennem nonverbal kommunikation. Jo ældre barnet bliver jo flere ord og sætninger vil det anvende og barnet opdager gradvist, at det verbale sprog bliver mere præcist i samspillet.

Børn har grundlæggende behov for at dele følelser, ideer og erfaringer med andre, for at blive bekræftet, spejlet opmuntret, og udvikle sig.

I vuggestuen:

- Vi vil vente på barnets kommunikative initiativer og spejle, gentage, imitere og turtage med det lille barn.
- Vi vil italesætte og benævne det lille barn i alle sammenhæng, så barnet hører sproget og ord.
- Vi vil anvende babytegn i nødvendigt omfang.
- Omkring 14. mdr. begynder de fleste børn at sige få ord og derfor vil vi gentage og udvide det barnet siger, så barnets ordforråd bliver større og mere nuanceret.
- Vi vil synge, fremsige rim og remser og spille musik, så barnet hører sprog i forskellige former og nuancer.
- Vi vil hænge billeder op, der giver mulighed for samtale.

I børnehaven:

- Vi vil opfordre ældre børn til at italesætte behov, f.eks. det de gerne vil eller er interesseret i, ved at have rettet opmærksomheden mod dem og vise at de bliver taget alvorligt. Nogle gange kan barnets ønsker blive tilfredsstillet og nogen gang må ønsker udsættes.
- Vi vil opmuntre barnet til at give udtryk for følelser og ideer ved at forsøge at tolke barnets forsøg på at udtrykke sine følelser og initiativer, dvs. benævne dem og italesætte.
- Vi vil skabe tryghed og rum for at det ældre barn kan udtrykke sine følelser og ideer med ord. Det gør vi ved at stille os til rådighed, være nærværende og give tid.
- Vi vil tale om følelser f.eks. gennem billeder og Fri for Mobberi materialet.
- Vi vil opmuntre børnene til at tale med hinanden i leg, ved at forhandle, aftale og planlægge sammen. Vi vil stille os til rådighed og være ved siden af, hvis det er nødvendigt.
- Vi vil inddrage egne følelser, ideer og erfaringer i samtalerne med børnene og være rollemodeller.

2. At det enkelte barn udvikler sit sprog og kommunikative færdigheder mere og mere nuanceret, så tænkning og læring får de bedste betingelser.

Ved hjælp af sproget, kan vi overveje alternativer, forklare, forstille os ting, planlægge, forudsige og finde løsninger på problemer i samspil med andre og sociale fællesskaber. Hver dag tager vi hundredvis af små beslutninger og løser

mange af små problemer ved at benytte sproget i vores tænkning. Jo ældre barnet er jo mere nuanceret bliver sproget.

- Vi vil bruge navneord, tillægsord og forholdsord i vores dagligdag, og øge graden af det, jo ældre barnet er.
- Vi vil bruge sproget til at formidle vores pædagogik, vores forventninger og være gode sproglige rollemodeller i samtalen mellem barn / voksen og voksen / voksen, så det smitter af på samtalerne barn / barn.
- Vi vil lave sjov med sproget og eksperimentere med det.
- Vi vil tilrettelægge dagligdagen med aktiviteter fra alle læreplanstemaerne, hvor sproget har en central rolle i at formidle kundskaber, eksperimenter el. intentioner. Det kan være i teaterprojekter, udelivs aktiviteter, ture i nærmiljøet, kreative projekter og motoriske aktiviteter.
- Vi vil have fokus på dialog og dialogiske processer i vores dagligdag som f.eks. til samling, dagligdagens rutiner og fællesskaber. Vi vil vise hvordan dialoger foregår ved at stille opklarende spørgsmål, vise interesse i børnenes udsagn og udspil, skiftevis være i lytte og tale position og have fokus på, at alle børn får lov til både at være lyttende og talende på skift.
- Vi vil spille spil med farver, navneord og rimord.
- Vi vil lege regellege, hvor sproget er i centrum.
- Vi vil præsentere børnene for skriftsprog gennem bøger, små sedler med navneord af ting på stuen og skrive leg.
- Vi vil præsentere børnene for bogstaver, tal, mønstre og former, så de kan genkende og kende ord.
- Vi vil lave dialogisklæsning i små grupper.
- Vi vil læse højt og bruge biblioteket til alderssvarende bøger.
- Vi vil fortælle historier og opfordre børnene til at fortælle og tegne historier.
- Vi vil udvide samtalerne ved at bruge sproget til at tale om fortiden, nutiden og fremtiden ved at sige; kan du huske, se lige her, tænk hvis der sker det... ect.
- Vi vil positionere os i forhold til barnets nærmeste udviklingszone, og danne små grupper, så alle børn få de bedste betingelser til at udvikle kommunikation og sprog uanset alder, køn og kulturel baggrund.
- Vi vil sprogvurderer alle børn, når barnet er ca. 3 år og ca. 5-6 år.

Vi har fokus på barnets kommunikative og sproglige udvikling i samarbejdet med forældrene, da det er en vigtig forudsætning i barnets tilegnelse af læring og udvikling.

Vi vil prioritere den daglige kontakt til forældrene og indkalde til samtale ved behov.

På det årlige forældremøde, vil vi bl.a. snakke om børnegruppens sociale udvikling og trivsel.

To gange om året bliver det enkelte barn trivselsvurderet, hvilket gør at vi får en dialog med forældrene, hvis det er nødvendigt.

	<p>Alle børn bliver sprogvurderet når barnet er omkring 3 år, 5 år og efter behov. Give vurderingen anledning til en indsats afholder vi en samtale med forældrene.</p> <p>Vi vil inddrage tale- høre konsulenten eller to sprogs vejlederen, når det er nødvendigt.</p>
<p>Tegn</p> <p>Hvilke tegn vil I se hos børnene</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leg - Læring - Udvikling 	<p>Børn lærer sprog, ved at høre, tale og erfare sprog. Børn lærer at blive samtalepartnere ved at deltage i interaktioner med støttende voksen og børn. Vi kan se tegn på det når:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Børnene samtaler med hinanden, ved at lytte og bidrage med ideer og intentioner. ○ Børnene tør udtrykke det de føler og mener gennem ord. ○ Børnene formidler ideer og intentioner ved at sige det højt. ○ Børnene eksperimenterer med sprogets nuancer. ○ Børnene synger og siger rim og remser. ○ Børnene har et stort ordforråd og bruger sætninger til at forklare sig og formidle hensigter alt efter barnets alder og udvikling. ○ Børnene samtaler med de voksne. ○ De voksne formidler intentioner og forventninger ved at kommunikerer anerkendende og respektfuldt. ○ De voksne positionerer sig i forhold til det enkelte barns sproglige udvikling. ○ De voksne har tid og lytter til det børnene, fortæller og taler om det de er optaget af. ○ De voksne har fokus på dialog og turtagning, så alle børn får erfaring med dialogiske processer. ○ De voksne understøtter barnets tilegnelse af sprog gennem de overordnede tiltag. ○ De ældste børnehavebørn, kan bruge sproget til at tænke og analysere, problemløse, planlægge, forudsige, ræsonnere og fantasere. Hvilket er vigtige forudsætninger for at kunne begå sig i skolen. ○ De ældste børnehavebørn, kan løse konflikter ved hjælp af sproget. ○ Alle børn leger og bruger sproget i leg til at aftale og indgå ligeværdigt i samspillet. ○ Børnene viser interesse for skriftsprog og øver sig på at skrive bogstaver og ord.
<p>Læreplanstemaerne</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvilke temaer inddrages - Hvordan inddrages temaerne 	<p>Alle læreplanstemaerne inddrages i barnets kommunikative og sproglige udvikling.</p> <p>Barnets kommunikation og sproglige udvikling er et grundlæggende element og er gennemgående i alle læreplanstemaerne og bliver stimuleret og udvikler sig gennem de øvrige læreplanstemaer.</p>

<p>Evaluering Hvordan kan I se I er på vej mod målet</p> <p>Hvad vil I evaluere på:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egen rolle - Børn - Aktivitet <p>Hvordan vil I evaluere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - På egen rolle - På Børn - På aktivitet <p>Dato for evaluering og en eventuel justering undervejs</p>	<p>Barnets sprog udvikling er knyttet til barnets trivsel og udvikling på alle andre områder. Derfor har barnets alsidig personlige udvikling stor indflydelse på barnets udvikling af kommunikation og sprog. Når vi indsamler data fra de øvrige læreplanstemaer, vil vi kunne se på barnets sproglig udvikling og på dets deltagelsesmuligheder, om barnet udvikler sig alderssvarende.</p> <p>Der skal evalueres på om de opsatte mål har været realistiske og om de er blevet opfyldt. Hvor mange af tegnene har vi kunnet se og hvilke tiltag er gennemført.</p> <p>De enkelte grupper i vuggestuen og børnehaven har ansvar for, at der gennem hele året arbejdes med at lave lege- og læringsmiljøer for tiltagene. Det vil derfor være naturligt at evaluere på barnets sproglige kompetencer, samtidig med de to årlige trivselsvurderinger og sprogvurderingerne.</p> <p>Hen over året vil vi evaluere på egen rolle, børn og aktivitet. Til evalueringsarbejdet anvendes den evaluerings SMTTE-model, som er udarbejdet til formålet.</p> <p>På de forskellige aktiviteter inddrages de SMTTE-modeller der hen over året er udarbejdet. Der analyseres på baggrund af tiltag der er iværksat og på de tegn, vi ser hos børnene. Vi vil gå i dybden med at se på, hvilken effekt tiltaget har for børnene og om indsatsen efterfølgende skal justeres.</p> <p>Inklusionspædagogen kan inddrages til sparring, da barnet kan blive ekskluderet i de sociale fællesskaber, når barnet ikke bruger sit sprog alderssvarende. Gennem iagttagelser og små videoklip, ses på barnet og de voksnes positionering.</p> <p>Vi vil evaluere løbende og justere vores forventninger og position ud fra det, der er nødvendigt, så det enkelte barn får de bedste betingelser som muligt. På stuemøderne har vi fokus på lege- og læringsmiljøer i forhold til sprog stimulerende tiltag, vores egen rolle og sprogbrug.</p> <p>De sprogangsvarlige pædagoger har ansvar for at sprogvurdere børnene.</p> <p>SMTTE-modellen for Sejs-Laven evalueres en gang årligt.</p>
---	---